

БЕОГРАД - На данашњи дан 1799. године рођен је српски писац и политичар Јован Хаџић, познат и као Милош Светић, први председник Матице српске. Гимназију је учио у Карловцима и Пешти, права у Пешти и Бечу, а докторат права стекао је у Пешти 1826. У више навата био је посланик на српским црквено-народним саборима, али и у Угарском сабору. Био је доследан противник реформе Вука Караџића, и држао је да треба очувати славјаносербско наслеђе. Био је адвокат, директор гимназије у Новом Саду, израдио је Грађански законик Србије (објављен 1844). Уређивао је "Сербски летопис" (из окриља тог часописа израсла је Матица српска) и Давидовићеву "Голубицу" и покренуо часопис "Огледало сербско". Писао је поезију у псеудокласичарском стилу и преводио класичне ауторе: Хомера, Хорација и Вергилија, као и немачке писце, укључујући Гетеа. Неправедно је ниподаштаван из круга Вукових следбеника иако је био велики национални и културни радник, високих интелектуалних домета.

Данас је среда 19. септембар, 263. дан 2018. До краја године има 103 дана.

1356 - Енглеска армија предвођена "Црним Принцем" сином краља Едварда III, поразила је у бици код Поатјеа војску француског краља Жана II, чиме је окончана прва фаза Стогодишњег рата Енглеске и Француске. Истог дана 1370. Црни Принц је заузео и опустошио Лимонж.

1551 - Рођен је француски краљ Анри III, последњи монарх из династије Валоа. Током његове владавине од 1574. земља је била захваћена сукобима римокатолика и хугенота (француски протестанти, калвинисти). После побуне 1588. био је принуђен да напусти Париз и удружи се с вођом наварских хугенота Анријем од Наваре, потоњим краљем Анријем IV, првим из династије Бурбон, а убијен је 1589. док је опседао Париз.

1802 - Рођен је мађарски револуционар Лајош Кошут, вођа Мађарске револуције 1848. непомирљив противник Хабзбуршке монархије. После упада снага аустријског генерала Јелачића у Мађарску у септембру 1848. организовао је Комитет за одбрану отаџбине, потукао је аустријске трупе и кренуо на Беч како би се обрачунао с Хабзбурзима. Народна скупштина је у априлу 1849. прогласила независност Мађарске као и свргавање монархије, а 2. маја га је изабрала за првог председника владе слободне Мађарске. Против Кошута су били и мађарски конзервативни кругови због његовог наглашеног

либерализма, док је најкрупнија аристократија (магнати) доследно била опредељена за Хабзбурге. Због изразитог национализма против њега су били и немађарски народи Угарске, укључујући и већину Срба. Ипак међу његовим блиским сарадницима било је и људи српског порекла, попут Шандора Петефија (крштен као Александар Петровић) или генерала Јаноша (Јована) Дамјанића.

1837 - Код Пожаревца су започели први војни маневри регуларне српске војске, који су трајали 20 дана уз учешће 1.700 војника.

1893 - Британски доминион Нови Зеланд је постао прва земља у којој су све жене добиле право гласа.

1911 - Рођен је енглески писац Вилијам Голдинг, добитник Нобелове награде за књижевност 1983. Привукао је читаоце романима прожетим атмосфером језивог, иако није увек лако протумачити симболику у његовим делима, писаним у распону од најгрубљег реализма до алегорије. Дела: романи "Господар мува", "Наследници", "Хридине двојице мртвих", "Бег шкорпија", "Слободан пад", "Торањ катедрале", "Пирамида", "Видљива тмина", "Обреди пловидбе", есеји "Вреле капије", "Покретни циљ".

1941 - Немачке трупе окупирале су Кијев у Другом светском рату, после битке која је трајала 45 дана.

1941 - У селу Струганик недалеко од Ваљева, у јеку Другог светског рата, одржан је састанак Јосипа Броза Тита и Драгољуба Драже Михаиловића, на којем није постигнут договор о заједничкој борби партизана и четника против окупатора.

1955 - У Аргентини је војска оборила председника Хуана Перона, који је претходно изазвао бес римокатоличке цркве одвајањем цркве од државе. До 1973. Перон је живео у избеглиштву, а по повратку је опет изабран за председника, оставши на челу државе до смрти 1974.

1957 - Американци су у Невади отпочели прве подземне нуклеарне пробе.

1961 - Грађани Јамајке су на референдуму изгласали издвајање те острвске земље у Карипском мору из Западноиндијске федерације. Краткотрајна Федерација трајала је од 1958. до 1962. Био је то покушај да се британски поседи у Карибима окупе у федералну заједницу али се она распала пре пуне независности тих територија.

1975 - Умро је српски лекар Коста Тодоровић, стручњак за заразне болести, професор Београдског универзитета, члан Српске академије наука и уметности и Националне академије за медицину у Паризу. Написао је више од 150 радова на српском и страним језицима. Значајан је и његов рад на библиографији југословенских публикација из микробиологије, имунологије, епидемиологије и хигијене. Дела: "Уџбеник акутних и инфективних болести", "Приручник за лечење туберкулозног менингитиса".

1992 - Савет безбедности Уједињених нација усвојио је резолуцију о искључењу СР Југославије из рада Генералне скупштине и оспорио је њено право да у УН наследи СФРЈ. Клуба Југославије остала је празна, а мисији СРЈ дозвољено је да остане у Њујорку и контактира са Саветом безбедности и другим органима УН.

2006 - Извршен је државни удар у Тајланду. Војска је извела пуч и срушила владу Таксина Шинаватре и успоставила привремену владу, уз строгу лојалност круни. Портпарол завереника објаснио је да је војни удар био неопходан, пошто је влада милијардера Таксина Шинаватре довела земљу у веома озбиљну кризу.

2007 - Умро је српски економиста Коста Михајловић. Рођен је у Шапцу а дипломирао је на Правном факултету у Београду и докторирао 1957. на Економском факултету, где је био редовни професор од 1965. а доцније је постављен за директора Економског института. Као члан Одељења друштвених наука САНУ обављао је функције секретара Одељења а затим је био члан Председништва САНУ, од 1998. до 2001. године.

2009 - Умро је Душан Каназир, председник САНУ од 1981. до 1994. Докторирао је физиолошке науке на Универзитету Либр у Бриселу и био је редовни професор Природно математичког факултета Универзитета у Београду и начелник лабораторије института у Винчи. Највише се бавио истраживањима у области молекуларне биологије.

(Танјуг)